

Keuhko- tai kurkunpääntuberkuloosiepäily ja potilaan sijoittaminen sairaalassa

Tartuttava tuberkuloosipotilas = hengitysteiden tuberkuloosia (keuhkojen tai kurkunpään tuberkuloosi) sairastava henkilö, jonka yskösten tuberkuloosivärjäys on positiivinen. Tartuttavaksi voidaan katsoa myös värjäysnegatiivinen potilas, jolla on thx-kuvassa ontelo eli kaverni.

Tuberkuloosipotilaan lähikontakti = tartuttavan potilaan kanssa samassa taloudessa asuva tai pitkään tai toistuvasti tartuttavan potilaan kanssa samassa tilassa oleskellut henkilö (yhteensä > 40 tuntia, autossa tai muussa ahtaassa tilassa lyhyempikin aika voi riittää tartuntaan). Osallistuminen ilman hengityksensuojainta värjäyspositiiviselle tuberkuloosipotilaalle tehtyyn aerosolia tuottaneeseen toimenpiteeseen (esim. intubaatio, bronkoskopia, hengitysteiden imeminen, tuberkuloosieritteen suihkuttelu). **Tuberkuloosipotilaan lähikontaktia EI tarvitse eristää, jos hänellä ei ole tuberkuloosiin viittaavia oireita.**

Latentin tuberkuloosin hoitoa saavaa potilasta ei eristetä, ellei ole ilmaantunut tuberkuloosiin viittaavia oireita.

Keuhkotuberkuloosiin viittaavat oireet ja löydökset

- Yskä > 3 vk, yskökset, veriyskä, hengenahdistus, kuumeilu, laihtuminen, yöhikoilu
- Keuhkokuvassa tuberkuloosiepäilyn herättäviä muutoksia (esim. keuhkokaverni, keuhkoinfiltraatteja yleisimmin ylälohkoissa, miliaarinen keuhkomuutos)

Tuberkuloosin riskitekijöitä

- Aikaisempi lähikontakti tuberkuloosia sairastavaan henkilöön
- Iäkäs suomalaissyntyinen henkilö
- Päihderiippuvuus
- Syrjäytyneisyys, asunnottomuus
- Asuminen / oleskelu pitkäaikaisesti tai toistuvasti korkean tuberkuloosi-ilmaantuvuuden alueella. Käytännössä Afrikka, Aasia, Baltian maat ja entisen Neuvostoliiton alueet, Etelä-Amerikka.
  - Katso Tuberkuloosi-ohjeiden alta lista [Korkean tuberkuloosi-ilmaantuvuuden maat](#)
- Vankilatausta
- Aiemmin todetun tuberkuloosin hoito on jäänyt kesken, hoidon toteutuksessa on ollut ongelmia tai hoidosta ei ole tarkkaa tietoa

Jos epäilet potilaan sairastavan tartuntavaarallista keuhkotuberkuloosia, toimi seuraavasti:

- Sijoita potilas ilmaeristyshuoneeseen tai omaan huoneeseen odottamaan jatkotoimenpiteitä
- Suojaa itsesi ja muu henkilökunta venttiilillisellä FFP 3-hengityksensuojaimella, kun olet samassa tilassa potilaan kanssa
- Lisätietoja [hengityksensuojainten käytöstä terveydenhuollossa](#)

- Opetä potilaalle yskimishygienia (Potilas yskii kertakäyttöiseen nenäliinaan tai hihaan, ei käteen. Nenäliina on hävitettävä käytön jälkeen ja käytettävä käsihuuhdetta)
- Anna potilaalle kirurginen suu-nenäsuojus tai venttiilitön FFP 2 hengityksensuojain) potilaskuljetuksen ja hoitotoimenpiteiden ajaksi, mikäli mahdollista
- **Konsultoi jatkotoimenpiteistä keuhko- ja/tai tartuntataudeista vastaavaa infektio lääkäriä (Raija Uusitalo-Seppälä). Lapsipotilaiden osalta pediatria.**